

LES PERSONES AL CENTRE DE LES RELACIONS INTERNACIONALS

Jordi Vaquer

Director d'Open Society Initiative for Europe (OSIFE); exdirector de CIDOB (2009-2012)

Com sintetitzar el llegat de Josep Ribera al CIDOB en els 35 anys en què el va dirigir? La pregunta no és purament teòrica, ni és tampoc una pregunta d'ara. És la pregunta que ens vam fer en el moment en què es va anunciar la seva jubilació del càrrec. Internet havia transformat el món de la documentació, la primera vocació del CIDOB i la que li havia donat el nom: en temps d'internet, informar-se de què passa al món no era ja qüestió de dossiers fotocopiats, ni tan sols de biblioteques i anuaris. La creació de l'Institut Barcelona d'Estudis Internacionals, a la qual el CIDOB tant va contribuir, va suposar deixar enrere la docència i aviat va deixar obsoleta la modesta biblioteca. Cadascuna de les publicacions periòdiques de CIDOB havia de trobar un nou paper. En Josep Ribera havia pilotat no només el creixement de tots aquests àmbits de treball, sinó també la seva adaptació a unes circumstàncies molt diferents, mantenint viu l'esperit inicial. I en aquell moment, l'any 2009, ens tocava sintetitzar aquell llegat i consolidar-lo per emprendre la nova etapa.

«Les persones al centre de les relacions internacionals». Aquest va ser el lema que vam triar per capturar l'essència del CIDOB que en Josep Ribera havia construït, i que volíem projectar cap al futur. Un centre d'estudis i reflexió internacionals que quan parlés de seguretat, es fixaria en la seguretat humana; que abordaria l'economia centrant-se sobretot en el desenvolupament humà; que vincularia a les relacions internacionals l'estudi de les migracions i de les dinàmiques interculturals. Aquesta idea, que captura en bona mesura la manera de veure el món que ens havia transmès en Pep –allò important són les persones–, ens va permetre mirar endavant i trobar un espai per aquesta *anomalia* que és el CIDOB.

Perquè el CIDOB, cal recordar-ho, és una anomalia. El nostre no és un país on les polítiques públiques es discuteixin en centres d'estudi i reflexió. Els centres de relacions internacionals estan a capitals estatals o internacionals (com Nova York o Ginebra). La majoria de *think tanks*, i més en l'àmbit internacionalista,

neixen sota el patrocini de governs o de filantrops, rarament per l'impuls des de baix. En bona lògica, un centre com aquest no seria esperable a Barcelona.

No obstant això, el CIDOB no només existeix, sinó que gaudeix de molt bona salut, nou anys després de la jubilació d'en Josep Ribera. Ell va dirigir durant anys l'equip per posar les bases d'estabilitat organitzativa, complicitat institucional, qualitat i fiabilitat de la feina feta, i un bon nom que va des del barri del Raval fins als *rànking*s globals de *think tanks*. Aquestes bases han estat les que han permès al CIDOB travessar els anys difícils de la crisi econòmica i seguir-se reinventant. Però és sobretot l'esperit el que fa diferent una institució com CIDOB. Una manera de mirar-se el món que comença per l'empatia i l'interès genuí per ajudar els altres, i amb la qual en Josep Ribera va impregnar tota la feina del CIDOB. Per entendre i explicar el món i, per davant de tot, com el vivim les persones.

Acte de jubilació de Josep Ribera, amb Francesca Munt i Narcís Serra